

Birgitta af Vadstena

PILGRIM, PROFET OG POLITIKER

Bodil Busk Sørensen

Birgitta af Vadstena

Pilgrim, profet og politiker

Text
hentet fra
www.forlagetalfa.dk
© Copyright Forlaget Alfa

Birgitta af Vadstena

Pilgrim, profet og politiker

Bodil Busk Sørensen

Text
hentet fra
www.forlagetalfa.dk
© Copyright Forlaget Alfa

Forlaget ALFA
København 2005

Bodil Busk Sørensen
Birgitta af Vastena
Pilgrim, profet og politiker

© Forfatteren og Forlaget ALFA, 2005

Bogen er sat med Caslon på Religionspædagogisk Center
og trykt hos Narayana Press

ISBN 87 91191 16 5

Omslag: Anne-Sophie Helger
Omslagsbillede: Træskulptur fra begyndelsen af 1500 tallet
Alterskab fra Vada kirke. Nu i Statens Historiska Museum, Stockholm
Foto: Lennart Karlsson

Forlaget ALFA
Frederiksberg Allé 10
DK-1820 Frederiksberg C
tlf. 3324 9250 – fax 3325 0607
www.forlagetalfa.dk

I rækken af biografier om kirkehistoriske personligheder
fra Forlaget Alfa er tidligere udsendt:

Bodil Busk Sørensen: *Frans af Assisi – en udfordring til vor tid* (2003)
Bodil Busk Sørensen: *Ansgar – og religionsmødet i Norden* (2004)
Martin Schwarz Lausten: *Luther – munk, oprører, reformator* (2005)

Forord	9
--------------	---

Birgittas barndom på Finsta	11
Det smukke Östergötland.....	11
Finsta	12
Hjemmet og forældrene	13
Birgittas fødsel	15
Barndom og undervisning.....	15
Lucidarius	16
At føre hus	18
Syner og drømme i barndommen.....	18
Moderens død.....	19
Ydmyghed.....	20

På Aspenäs	22
Farvel til barndomshjemmet	22
Rejsen til Aspenäs	22
Det nye hjem	23
En kvindeverden	24
Den følsomme Birgitta	25
Djævelen	26
Et broderi.....	27
13 år og voksen	27
Maria- og Martarollen	28
Historien om fru Sigrid.....	29

Birgitta og Ulf på Ulvåsa	31
Brylluppet	31
Birgittas bøn til Ulf.....	32
Livet på Ulvåsa.....	33
Otte børn	34
Birgitta og Ulf.....	34
Krise i ægteskabet	35
Socialt arbejde.....	36
Huslæreren.....	37
Klosterdrømme	38
Skriftfaderen, magister Mathias	39

Bidsalet	40
Byrden, at skulle tale.....	41
Skriftefader og skriftebarn	41
Rigets andendame	44
Kong Magnus og dronning Blanche.....	44
Livet på kongeslottet	45
Hvordan en konge bør være.....	46
Forudsigelser	46
Forhånelser	47
Ulf og Birgitta på pilgrimsrejse	49
Pilgrimmenes pilgrim	49
Bodsrejsen til Trondheim.....	50
Mod Santiago de Compostela	50
Rejseforberedelser.....	51
Paverne i Avignon	52
Hundredårskrigen.....	53
Åbenbaringer	54
Birgitta bliver enke	56
Ulf dør	56
Vielsesringen	56
Udvælgelsen.....	57
Kaldelsen	58
Profet og lærer	59
Alvastratiden	60
Endnu fem år i Sverige	60
For og imod.....	61
Juleaftensvisionen	62
Klostertanken	64
Alt er gennemtænkt.....	64
Når en søster skulle optages i klosteret	65
Om kirkens indretning	66

Birgitta og storpolitikken	68
Et dristigt udspil	68
Birgittas frygtløshed	69
En fiasko	70
I vildrede	71
Spørgsmålenes Bog	72
Fire fristelser	73
Herre, vis mig din vej	74
Mod Rom	76
Petrus Olavi fra Skänninge	76
Farvel Sverige	77
I Milano	77
I Rom	79
Rom i forfald	80
Kirken i forfald	81
Pilgrim i Italien	84
I Farfa	84
Katarina kommer til Rom	85
Dagligdagen i Rom	87
Valfart til Assisi	88
Birgittas datter, Katarina	89
Årene går	91
I Francisca Papazuras hus	91
Englens lovsang	92
Rosen i Jeriko	93
Hvad skete der i Sverige?	94
Oprørsvisionen	96
En halv sejr	97
Paven kommer til Rom	97
Birgittas orden fremlægges for paven	98
Urban 4.s svar	99
Birgitta forudsiger Urbans død	100

Valfarten til Jerusalem	102
En påmindelse	102
I Napoli	102
På Cypern.....	103
I Jerusalem	105
Visionen om korsfæstelsen	105
I gang til det sidste	108
Fødselsvisionen.....	108
Tilbage til Rom	110
Birgittas sidste tid	112
Birgittas to opgaver.....	112
Birgittas død.....	113
Hjemrejsen	114
Drømmen, der blev til virkelighed.....	114
Birgitta i dag.....	116
Oplæg til studiekredsarbejde	117
Om åbenbaringer.....	117
Pilgrimsrejsers betydning	118
Om politik.....	119
Skrifte og bød	120
Ordensstifteren.....	121
Tidstavle	123
Litteratur	125
Kort over Birgittas hjemstavn	126
Kort over Birgittas pilgrimsrejser	127

Forord

Birgitta Birgersdatter, kendt som Den hellige Birgitta af Vadstena, var en af middelalderens mest inspirerende og udfordrende kvinder. Hun blev født ind i den svenske lagmandsadel og levede halvdelen af sit liv i Sverige som lagmandshustru og mor til otte børn. Resten af sit liv levede hun i Rom.

Birgitta stiftede sin egen klosterorden, Birgittinerordenen. Det første kloster opførtes i Vadstena og fik stor betydning for kirkelivet i Sverige. Det var et dobbeltkloster, hvor nonner og munke levede i hver sin afdeling. "Nordens Rom" blev klosterkomplekset kaldt, og det blev valfartssted for tusinder af pilgrimme. Klosteret i Vadstena udviklede sig til at blive moderkloster for en række Birgittinerklostre i Europa, Indien, USA og Mexico. I Danmark kan nævnes Maribo og Mariager.

Udover at være ordensstifter er Birgitta kendt for sine profetiske visioner. Af disse er cirka 700 nedskrevet, og de viser et menneskes livslange søgen efter Gud. Hun havde anlæg for det mysteriøse og spirituelle, men var samtidig virksom og frygtløs og blandede sig i både indenrigs- og udenrigspolitik.

En vigtig kilde til viden om Birgitta er den levnedbeskrivelse, som hendes skriftefædre magister Petrus Olavi fra Skänninge og prior Petrus Olavi fra Alvastra nedskrev kort efter hendes død i 1373. Under den efterfølgende kanoniseringsproces, hvor blandt andre datteren Katarina deltog, blev der indsamlet vidnesbyrd og dokumenter, som stadig findes. Efter som Birgitta blandede sig i de politiske forhold, er hun nævnt i de historiske kilder fra den tid. Den vigtigste kilde er dog hendes åbenbaringer, som blev nedskrevet på latin og redigeret af hendes skriftefædre. Budskabet, som Birgitta formidlede gennem åbenbaringerne, gjorde krav på at komme fra Gud selv, fra Kristus eller fra Maria. Det virkede provokerende på nogen, idet Birgitta gennem sine åbenbaringer ofte revsede magthaverne. En del af åbenbaringerne anses for at være af høj litterær kvalitet, for eksempel "fødselsvisionen" og "visionen om korsfæstelsen".

Bogen er en præsentation af Birgitta i hendes tid. For at få det fulde billede af hende optræder historisk stof, visioner og legender side om side. Birgitta var optaget af den åndelige dimension i tilværelsen, men samtidig jordnær og nøgtern – Bibelens Marta og Maria i samme person. Derfor

har det været naturligt at præsentere hende i et fortællerum med både en jordisk og himmelsk atmosfære.

Hensigten med bogen er at introducere Birgitta for nutidige læsere, og det er mit håb, at den kan inspirere til at arbejde videre med hendes liv og virke og med denne periode i kirkehistorien.

Som i de andre bind i denne serie er der udarbejdet nogle temaer og spørgsmål til overvejelse og diskussion i undervisningssammenhæng og i studiekredse. Der er adskillige steder bragt uddrag af Birgittas visioner. I parentes efter teksterne er henvist til litteraturlisten bag i bogen.

Lemvig den 30. april 2005

Bodil Busk Sørensen

Text
hentet fra
www.forlagetalfa.dk
© Copyright Forlaget Alfa